

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2010:2 av Lena-Maj Anding (MP) om fokusrapport om matens och näringsterapins betydelse för psykisk hälsa

Föredragande landstingsråd: Birgitta Rydberg

ÄRENDET

Motionären föreslår att en fokusrapport om matens och näringsterapins betydelse för psykisk hälsa tas fram.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Ortomolekylär psykiatri är ett ganska nytt forskningsområde. Forskningen inom området är inriktat på att behandling ska ske med de substanser som finns naturligt i människokroppen som t ex vitaminer, mineraler, aminosyror och hormoner. Ett exempel på när ortomolekylär psykiatri tillämpats var när patienter med schizofreni behandlades med höga doser av vitamin C och vitamin B 3. Denna behandling används inte längre vare sig nationellt eller internationellt.

Inom området finns ett begränsat antal forskningsrapporter och det finns få originalvetenskapliga artiklar. Forskning pågår dock inom området exempelvis när det gäller autismspektrumtillstånd och Omega 3 – fettets eventuella betydelse vid behandlingen av sjukdomen. Flera studier behövs och sannolikt kommer sådana arbeten att publiceras.

När fler forskningsresultat inom ortomolekylär psykiatri publicerats och ett tillräckligt evidensstöd finns kommer berörd medicinsk expertis inom Stockholms läns landsting på sedvanligt sätt att bedöma om en fokusrapport inom området behöver utarbetas.

En annan väg att gå är att integrera nya forskningsrön i aktuella vårdprogram. I vårdprogram är det dock viktigt att belysa helheten i behandlingen och inte bryta ut delområden. Om exempelvis diet- och näringsmetoder ska tas med i ett vårdprogram bör det ingå som en del av hela behandlingen.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 16 mars 2011.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 12 april 2011.

2011-03-16

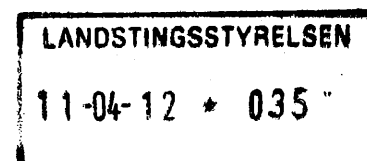
LS 1003-0261

Ankom
Stockholms läns landsting

2011-03-16

Landstingsstyrelsen

Dnr.....

Motion 2010:2 av Lena-Maj Anding (MP) om fokusrapport om matens och näringsterapins betydelse för psykisk hälsa

Föredragande landstingsråd: Birgitta Rydberg

ÄRENDET

Motionären föreslår att en fokusrapport om matens och näringsterapins betydelse för psykisk hälsa tas fram.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Ortomolekylär psykiatri är ett ganska nytt forskningsområde. Forskningen inom området är inriktat på att behandling ska ske med de substanser som finns naturligt i människokroppen som t ex vitaminer, mineraler, aminosyror och hormoner. Ett exempel på när ortomolekylär psykiatri tillämpats var när patienter med schizofreni behandlades med höga doser av vitamin C och vitamin B 3. Denna behandling används inte längre vare sig nationellt eller internationellt.

Inom området finns ett begränsat antal forskningsrapporter och det finns få originalvetenskapliga artiklar. Forskning pågår dock inom området exempelvis när det gäller autismspektrumtillstånd och Omega 3 – fettets eventuella betydelse vid behandlingen av sjukdomen. Flera studier behövs och sannolikt kommer sådana arbeten att publiceras.

Bilagor

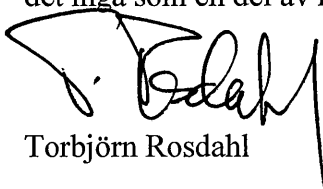
1	Motion	
2	T.f. landstingsdirektörens tjänsteutlåtande	2011-03-03
3	Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande	2010-10-06
4	Stockholms län sjukvårdsområdes yttrande	2010-11-30

2011-03-16

LS 1003-0261

När fler forskningsresultat inom ortomolekylär psykiatri publicerats och ett tillräckligt evidensstöd finns kommer berörd medicinsk expertis inom Stockholms läns landsting på sedvanligt sätt att bedöma om en fokusrapport inom området behöver utarbetas.

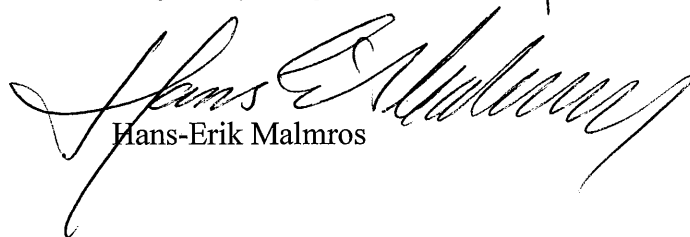
En annan väg att gå är att integrera nya forskningsrön i aktuella vårdprogram. I vårdprogram är det dock viktigt att belysa helheten i behandlingen och inte bryta ut delområden. Om exempelvis diet- och näringsmetoder ska tas med i ett vårdprogram bör det ingå som en del av hela behandlingen.

Torbjörn Rosdahl

Birgitta Rydberg

Hans-Erik Malmros

2011-03-16

LS 1003-0261

ÄRENDET OCH DESS BEREDNING

Lena-Maj Anding (MP) har i en motion (bilaga), väckt den 16 mars 2010, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att ta fram en fokusrapport inom området matens och näringens betydelse vid behandling av psykisk ohälsa och sjukdom som underlag för kliniska behandlingsstudier.

Yttranden har inhämtats från hälso- och sjukvårdsnämnden och Stockholms läns sjukvårdsområde.

Tf landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 3 mars 2011 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* anse motionen besvarad.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har den 15 februari 2011 avgett yttrande enligt förvaltningens förslag (bilaga).

Stockholms län sjukvårdsområde (SLSO) har den 30 november 2010 avgett yttrande (bilaga).

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 16 mars 2011.

OM
Motion av Lena-Maj Anding (MP) angående fokusrapport om matens och näringsterapins betydelse för psykisk hälsa

Helhetsperspektiv och individuell känslighet

Orsakerna till psykiska symtom och psykisk sjukdom är komplexa och det är rimligt att anta att psykologiska, psykosociala och biokemiska aspekter samverkar. Människor är både biokemiskt och psykologiskt olika med varierande livshistorier och livsvillkor. Känsligheten för olika påverkansfaktorer är därför i hög grad individuell.

Varje individ är unik

Alla funktioner och strukturer i kroppen byggs upp och underhålls av elektriska impulser, elektrokemiska och kemiska reaktioner. Ett komplicerat samspel äger rum och för full funktion krävs en balans mellan olika näringsämnen, vitaminer, mineraler etc. Eftersom individer dels är biokemiskt olika dels lever under olika former av stress och annan yttre påverkan finns en variation av behovet av dessa olika ämnen, ofta kallade mikronutrientier. Att den enskildes biokemi kan ta sig uttryck i olika psykiska symtom är sedan länge välkänt t.ex. vid förgiftning och bristtillstånd. Sedan början av 2000-talet håller detta kunskapsområde på att utvecklas inom den medicinska forskningen.

Ortomolekylär psykiatri

Ett specifikt kunskapsområde är "ortomolekylär psykiatri". Ortomolekylär betyder "rätt molekyl" och syftar på att behandling sker med de naturliga substanser vi redan har i kroppen, som vitaminer, mineraler, aminosyror, hormoner, fettsyror och/eller aminosyror. Området utvecklades ursprungligen i Kanada av Abram Hoffer, psykiatriker och biokemist, i nära samarbete med nobelpristagaren Linus Pauling, som är den som myntade själva begreppet.

Ortomolekylära behandlingsmetoder används idag framför allt på vissa håll i Kanada, England och USA. Området vilar på vetenskaplig grund men är ännu ganska okänt i Sverige. ISOM (International Society of Orthomolecular Medicine) är en internationell organisation som bland annat ger ut tidskriften JOM (Journal of Orthomolecular medicine).

Idag är det allmänt känt och accepterat att maten är viktig vid fetma, diabetes, högt blodtryck, hjärtsjukdom, njursjukdom, leversjukdom m.m. Inom psykiatrin har det på många håll funnits ett motstånd mot att bejaka och till och med mot att undersöka samband mellan kost och psykisk hälsa. Forskningen om patenterbara läkemedel har istället dominerat. Under 2009 har studier publicerats i tre av de mest ansedda psykiatriska tidsskrifterna.¹ För närvarande pågår ett antal studier om användningen av mikronutrientier vid tvångssyndrom, autismspektrumstörningar och manidepressiva humörsvängningar i Kanada och på Nya Zeeland.

¹ Archives of General Psychiatry, British Journal of Psychiatry, och Journal of Psychiatry under 2009

Näringsterapi som komplement

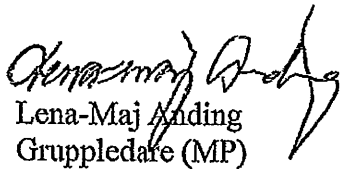
Det behöver inte finnas något motsatsförhållande mellan sedvanlig läkemedelsbehandling och ortomolekylära terapier. De olika behandlingsmöjligheterna kan komplettera varandra.

Nya behandlingsmöjligheter

En utveckling inom kunskapsområdet ortomolekylär psykiatri skulle kunna ge oss helt nya behandlingsmöjligheter med små biverkningsrisker. Det finns all anledning att landstinget sammanfattar det nuvarande internationella kunskapsläget och planerar att starta eller delta i ytterligare studier inom detta område.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram en fokusrapport inom området matens och näringens betydelse vid behandling av psykisk ohälsa och sjukdom som underlag för kliniska behandlingsstudier.

Lena-Maj Anding
Gruppledare (MP)

Landstingsstyrelsen

Ankom Stockholms läns landsting
2011-03-08
Dnr... LS 1003-0261

Rote IV

**Yttrande över motion 2010:2 av Lena-Maj Anding (MP)
om fokusrapport om matens och näringsterapins
betydelse för psykisk hälsa****Ärendebeskrivning**

I motionen föreslås landstingsfullmäktige besluta att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att ta fram en fokusrapport inom området matens och näringens betydelse vid behandling av psykisk ohälsa och sjukdom som underlag för kliniska behandlingsstudier.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande 2011-03-03
Motion 2010:2
Yttrande från hälso- och sjukvårdsnämnden, 2011-02-15 § 16
Yttrande från Stockholms läns sjukvårdsområde, 2010-11-30

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i hälso- och sjukvårdsnämnden.
Synpunkter har inhämtats från Stockholms läns sjukvårdsområde.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta
att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Hälso- och sjukvårdsnämnden har berett ärendet och i sitt yttrande bl a redovisat följande:

- Ortomolekylär psykiatri är ett relativt nytt kunskapsområde. Ordet ortomolekylär betyder rätt molekyl och syftar på att behandling sker med de naturliga substanserna som finns i människokroppen t ex vitaminer, mineraler, aminosyror och hormoner.

- Inom ortomolekylär psykiatri pågår det forskning bland annat gällande autismspektrumtillstånd och omega3-fetters eventuella betydelse, men några definitiva resultat finns ännu ej att tillgå.
- Ännu finns få originalvetenskapliga artiklar inom området ortomolekylär psykiatri. Fler studier behövs och kommer sannolikt att komma. En fortsatt bevakning av området kommer att ske inom hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning. När ytterligare studier finns redovisade kommer behovet av en fokusrapport ånyo att aktualiseras.

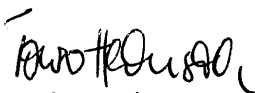
Stockholms län sjukvårdsområde har i sitt yttrande framhållit att

- behandlingsmetoder (inklusive diet- och näringsmetoder) i första hand bör integreras i aktuella vårdprogram för behandling av olika psykiatriska sjukdomstillstånd, när ett tillräckligt evidensstöd föreligger för metodernas effektivitet.

Med hänvisning till vad som anförts från hälso- och sjukvårdsnämnden och Stockholms läns sjukvårdsområde föreslås att motionen ska anses besvarad.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets miljöpolitiska program Miljösteg 5 har hänsyn till miljön beaktats och bedömningen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbeskrivning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Tf landstingsdirektör

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2010-10-06

HSN 1006-0630

*Handläggare:**Regina Rodau***Yttrande över motion av Lena-Maj Anding (MP) om
fokusrapport om matens och näringsterapins
betydelse för psykisk hälsa****Ärendebeskrivning**

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande 2010-10-06

Motionen

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Ortomolekylär psykiatri är ett relativt nytt kunskapsområde. Ordet ortomolekylär betyder rätt molekyl och syftar på att behandling sker med de naturliga substanserna som finns i människokroppen t. ex. vitaminer, mineraler, aminosyror och hormoner. Begreppet myntades av Linus Pauling 1967 efter det att han behandlat schizofrenipatienter med höga doser av vitamin C och vitamin B3. Denna behandling används numera inte nationellt eller internationellt.

Motionären lyfter ett nytt forskningsområde där det finns begränsat med forskningsrapporter. Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning har efterhört sakuppgifter från Spesak i psykiatri samt verksamhetschefen för psykiatriforskning, SLSO.

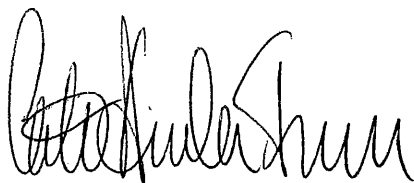
TJÄNSTEUTLÅTANDE
2010-10-06

HSN 1006-0630

Ortomolekylär psykiatri är ett relativt nytt forskningsområde där det pågår forskning bland annat gällande autismspektrumtillstånd och omega3-fetters eventuella betydelse, men några definitiva resultat finns ännu ej att tillgå.

Enligt en litteratursökning, finns det få publicerade originalvetenskapliga artiklar. Fler studier behövs och kommer sannolikt att komma. Området är en fortsatt angelägenhet för universitet och forskningsråd, vilket innebär att en fortsatt bevakning av området kommer att ske av förvaltningen.

Tidigare har en fokusrapport presenterats då angelägna områden ska lyftas fram och belysas. Som framgår av ovanstående pågår det aktiviteter inom ortomolekylär psykiatri och när resultat av dessa publiceras kommer behovet av en fokusrapport ånyo att aktualiseras.

Catarina Andersson Forsman

Henrik Almqvist

Yttrande angående förslag om fokusrapport (LS 1003 - 0261)

Lena-Maj Anding har föreslagit att en fokusrapport ska tas fram för att belysa matens och näringsterapins betydelse för psykisk hälsa. I motionen framhålls att det finns en pågående och växande internationell forskning inom detta område och att området är otillräckligt känt inom vården.

Vår bedömning är att behandlingsmetoder (inklusive diet- och näringsmetoder) i första hand bör integreras i aktuella vårdprogram för behandling av olika psykiatriska och även andra sjukdomstillstånd, när ett tillräckligt evidensstöd föreligger för metodernas effektivitet.

Ett exempel på en principiellt likartad fråga, som bl a tagits upp i Psykiatrirådet av och till, är frågan om fokusrapport eller vårdprogram avseende psykoterapi. Den lösning som valts i detta fall har varit att integrera kunskaper om psykoterapimetoder i de olika aktuella vårdprogrammen, där man kan värdera olika behandlingars evidens och effekter i sitt sammanhang.

Om man bryter ut ett kunskapsområde, t ex om näringsterapi, kan det bli svårt att tydligt belysa helheten i behandlingen.

Tilläggas kan i sammanhanget att det finns en "kö" med flera olika förslag och önskemål om ännu ej beslutade fokusrapporter och vårdprogram inom psykiatrin. Exempel är bl a narkotikaberoende, spelberoende, personlighetsstörningar, och även området dövpsykiatri.

En principiell diskussion finns också om att det i ökad utsträckning skulle kunna vara en fördel att ta fram vårdprogram och fokusrapporter gemensamt med andra landsting eller på nationell nivå, eftersom framtagande av vårdprogram och fokusrapporter kräver en hel del resurser.

Med vänlig hälsning

Håkan Götmark
chefläkare SLSO